

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **žalobce: Ing. Z. D.**, nar. „X“, bytem „X“, zastoupeného obecným zmocněncem Ing. O. D., MBA, bytem R. 139/30, D., proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2015, č.j. „X“, o starobním důchodu,

t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24.4.2015, č.j. „X“, jímž byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20.2.2015, č. „X“, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání starobního důchodu pro nesplnění podmínek stanovených v ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) s přihlédnutím k Úmluvě mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslávií o sociálním pojištění publikovanou pod č. 3/1958 Sb. (dále jen „Úmluva“).

Žalobce namítal, že mu nesprávně nebyla do doby pojištění zahrnuta doba povinné vojenské služby a doba studia, které absolvoval v Bosně a Hercegovině. Žalovaná nezahrnula uvedené doby do doby pojištění s poukazem na skutečnost, že ve formuláři poskytnutém

nositelem pojištění v Bosně a Hercegovině tyto doby do doby pojištění zahrnuty nebyly a jakoukoliv dobu pojištění získanou v cizině lze uznat pouze v případě, že ji zahraniční nositel pojištění potvrdí. Žalobce však namítal, že Úmluva nestanovuje požadavek na potvrzení doby pojištění ze strany zahraničního nositele pojištění pro její uznání ani závaznost formuláře o dobách pojištění získaných v cizině. Poukázal, že k předmětné Úmluvě neexistuje prováděcí předpis, který by blíže specifikoval určité její části. Proto trval žalobce na tom, že není možné na základě neexistujícího ustanovení Úmluvy zamítnout jeho námitku.

Žalobce trval na tom, že při podání žádosti o důchod předložil kromě jiného i podklady prokazující náhradní dobu pojištění za období povinné vojenské služby a studia. Zdůraznil, že Bosna a Hercegovina dobu povinné vojenské služby a dobu studia neposuzuje jako náhradní dobu pojištění, a proto není tato doba zohledněna v jejich formuláři o době pojištění. Česká republika však tuto náhradní dobu pojištění přiznává, proto byly k žádosti doloženy doklady o náhradní době pojištění a tato doba tak měla být započtena do doby pojištění. V tomto směru poukázal na čl. 3 Úmluvy, kde je uvedeno, že občané obou zemí jsou si postaveni na roveň v právech i povinnostech. Současně žalobce poukázal na čl. 4 Úmluvy, dle kterého bude orgán sociálního pojištění každé smluvní strany započítávat i příslušné doby pojištění, ke kterým se přihlíží podle právních předpisů druhé smluvní strany. Česká republika na základě § 12 zákona o důchodovém pojištění považuje dobu studia a dobu povinné vojenské služby za náhradní dobu pojištění. Česká republika obecně rovněž v případech, kdy ve výčtu dob pojištění chybí určité období pojištění, umožňuje doložit toto období pojištění jinými prostředky. Žalobce tak postupoval, když předložil žalované svoji vojenskou knížku a vysokoškolský diplom v ověřených kopiích.

Žalobce trval na tom, že bez ohledu na obsah formuláře mělo dojít k uznání doby studia pro účely důchodového pojištění, a to i z toho důvodu, že vysokoškolské studium bylo uznáno ze strany ministerstva školství, což žalobce rovněž doložil.

Dále žalobce namítl, že Bosna a Hercegovina nevylučuje z doby pojištění dobu strávenou v nemoci, která byla Českou republikou při výpočtu v rozsahu 155 dní vyloučena, přičemž dle článku 4 Úmluvy měla být započtena.

Žalovaná ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhla její zamítnutí v plném rozsahu.

Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala stručně průběh správního řízení. Uvedla, že při posouzení žalobcova nároku na starobní důchod zhodnotila veškerou dobu pojištění, která jí byla předložena k žádosti o starobní důchod a která vyplývala z evidenčních listů založených v její evidenci. Zároveň uvedla, že v souladu s Úmluvou zhodnotila rovněž veškerou dobu pojištění potvrzenou na předepsaném formuláři. Dle žalované doba vojenské služby a doba studia nemohla být do doby pojištění zahrnuta, neboť nebyla na formuláři uvedena a potvrzena. Zdůraznila, že formulář o dobách pojištění je na základě Úmluvy pro orgány České republiky závazný.

V průběhu soudního řízení přistoupila žalovaná k postupu dle § 62 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a vydala za účelem uspokojení žalobce rozhodnutí

ze dne 11.10.2016, č.j. R-11.10.2016-421/521 105 341, kterým žalobci přiznala starobní důchod ve výši 3 939,- Kč. K dotazu soudu, zda je žalobce novým rozhodnutím uspokojen žalobce uvedl, že na své žalobě trvá, neboť v uvedené rozhodnutí žalovaná nevyhověla jeho požadavku na uznání náhradních dob pojištění za dobu vojenské služby a studia v Bosně a Hercegovině. Na tomto místě soud poznamenává, že žalobou napadené rozhodnutí přezkoumává v souladu s § 75 odst. 2 s.ř.s. výhradně v rozsahu v žalobě včasně uplatněných námitek.

Při jednání soudu obecný zmocněnec žalobce přednesl žalobu shodně jako v jejím písemném vyhotovení. Zdůraznil, že žalovaná nesprávně vycházela při stanovení délky doby pojištění žalobce s odkazem na čl. 9 Úmluvy pouze z tiskopisu vyplněného nositelem pojištění Bosny a Hercegoviny. Obecný zmocněnec žalobce zdůraznil s odkazem na čl. 3 Úmluvy, kde je uvedeno, že občané smluvních států jsou si rovni, že je nutno náhradní dobu pojištění, za kterou se v České republice považuje doba výkonu vojenské služby a studia, zahrnout do doby pojištění žalobce, neboť na území České republiky tato doba je dobou pojištění. S odkazem na čl. 13 Úmluvy uvedl, že nositel pojištění v Bosně a Hercegovině postupoval správně, pokud náhradní dobu pojištění odpovídající výkonu vojenské služby a studia neuvedl v tiskopise, ve kterém byly uvedeny doby pojištění na území Bosny a Hercegoviny (bývalé Jugoslávie), neboť tyto náhradní doby pojištění měla ve svém formuláři vyznačit česká strana. Mělo se postupovat tak, jakoby celá doba pojištění byla dosažena na území České republiky, a tedy měly být do doby pojištění zahrnuty i náhradní doby pojištění. Dále poukázal na skutečnost, že doba přípravy na výkon povolání žalobce spočívající ve studiu, byla ze strany českých orgánů výslovně jako vysokoškolské vzdělání uznána. Obecný zmocněnec žalobce zdůraznil, že smyslem Úmluvy je, aby všechny doby pojištění si byly postaveny na roveň a jednotlivým žadatelům o důchod byly započteny všechny doby pojištění odpovídající úpravě v obou smluvních státech.

Pověřená pracovnice žalované odkázala na písemné vyjádření k žalobě. Zdůraznila, že pravidlo při započítávání doby pojištění dle předmětné úmluvy se řídí zásadou, že za dobu pojištění se považuje ta doba, kterou za dobu pojištění považuje smluvní strana, na jejímž území tato doba pojištění byla dosažena. Pokud tedy se na území Bosny a Hercegoviny doba výkonu vojenské služby a studia nepovažuje za náhradní dobu pojištění, není možné ji bez dalšího ze strany žalované jako dobu pojištění započítat.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a ustanovení § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ustanovení § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobce pak musí soud podle § 76 odst. 2 s.ř.s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost, avšak takové nedostatky nebyly v projednávané věci zjištěny.

Předmětem sporu v daném případě je otázka započtení doby vojenské služby a studia jako náhradních dob důchodového pojištění, když vojenskou službu i studium žalobce absolvoval v Bosně a Hercegovině. Na posouzení této otázky se vedle zákona o důchodovém pojištění vztahuje i výše citovaná Úmluva.

Dle čl. 1 písm. f) Úmluvy pro její účel znamená výraz „doby pojištění (zaměstnání)“ doby pojištění (zaměstnání) započitatelné podle právních předpisů příslušné smluvní strany pro nárok na dávku a její výměru, čítajíc v to doby dobrovolného pojištění, jakož i doby postavené na roveň dobám pojištění (zaměstnání). Z uvedené definice doby pojištění jednoznačně vyplývá, že předmětná mezinárodní smlouva respektuje existenci náhradních dob pojištění.

V čl. 4 Úmluvy je pak uvedeno, že jestliže je při rozhodování o nárocích ze sociálního pojištění třeba přihlížet k době trvání pojištění, zaměstnání nebo jiné činnosti, bude orgán sociálního pojištění každé smluvní strany započítávat i příslušné doby, ke kterým se přihlíží podle právních předpisů druhé smluvní strany. Toto ustanovení je nutno chápat s přihlédnutím ke slovnímu výkladu a zejména ke spojení „i“ tak, že orgán sociálního pojištění, který vyřizuje žádost o dávku, zohlední při posuzování nároku na dávku dobu pojištění, které dosáhl žadatel na území smluvního státu, který žádost posuzuje, a následně započítá do celkové doby pojištění i doby pojištění, které by byly započítávány do doby pojištění v druhém smluvním státě, kdyby tam žadatel požádal o tutéž dávku. V souladu s tím je výklad teleologický, kdy účelem předmětné mezinárodní smlouvy nebylo zvýhodnit osoby, které přesídlily do druhé členské země, oproti osobám, které získaly celou dobu pojištění pouze v jedné členské zemi. Při aplikaci na daný případ soud uvádí, že není možné, aby osoba, která přesídlí z Bosny a Hercegoviny po absolvování vojenské služby a studia do České republiky a zde získá zbývající dobu pojištění, byla zvýhodněna oproti osobám, které zůstaly celý svůj produktivní život v Bosně a Hercegovině, tím, že by se jí do doby pojištění s poukazem na právní úpravu platnou v České republice zahrnula i doba vojenské služby a studia, když v Bosně a Hercegovině dle tam platných právních předpisů doba vojenské služby a studia není považována za dobu pojištění a osoby, které získaly celou dobu pojištění v Bosně a Hercegovině předmětnou dobu vojenské služby a studia v době pojištění zahrnutou nemají. Účelem předmětné mezinárodní smlouvy bylo zjednodušit získání dávek osobám, které dosáhly doby pojištění v obou smluvních státech a nikoli zvýhodnění přesídlených osob oproti osobám, které dosáhly celou dobu pojištění v jednom z členských států.

V souladu s výše uvedeným výkladem předmětného ustanovení postupovala žalovaná při posuzování žalobcem získané doby pojištění. V případě žalobce zohlednila doby pojištění získané na území České republiky a pak na základě sdělení jednotlivých zahraničních nositelů pojištění zahrnula do celkové doby pojištění doby, které získal v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku. V tomto směru tedy dle soudu žalovaná při zjišťování celkové doby pojištění rozhodně pro přiznání starobního důchodu v České republice dle soudu nepochybila, pokud do celkové doby pojištění v případě žalobce nezahrnula dobu jeho vojenské služby a studia, které absolvoval v Bosně a Hercegovině.

Tuto námitku tedy soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

Pro úplnost soud uvádí, že pro posouzení dané věci je zcela bez významu skutečnost, že vysokoškolské vzdělání žalobce bylo v české republice uznáno. Předmětem sporu totiž nebyla otázka, zda žalobce vysokoškolská studia absolvoval, ale zda je možno dobu studia

v Bosně a Hercegovině považovat za náhradní dobu pojištění, když žalobce uplatnil svůj nárok na starobní důchod v České republice.

Rovněž je irelevantní žalobcův poukaz na čl. 13 Úmluvy, který se týká způsobu stanovení výše dávek. Ohledně délky doby pojištění tento článek odkazuje vždy na postup dle čl. 4 Úmluvy, který byl rozebrán výše.

Dle soudu nebyl postup žalované ani v rozporu s ustanovením čl. 3 Úmluvy, kde je uvedeno, že českoslovenští a jugoslávští občané jsou si postaveni na roveň v právech i povinnostech, které vyplývají z právních předpisů uvedených v čl. 2 této Úmluvy. Výše uvedený postup stanovení doby pojištění dle čl. 4 Úmluvy totiž platí stejně pro občany obou smluvních států.

Dále žalobce namítal, že Bosna a Hercegovina nevylučuje z doby pojištění dobu strávenou v nemoci, ale v případě žalobce došlo v České republice k vyloučení doby v rozsahu 155 dnů.

K této námitce soud konstatuje, že dle platné právní úpravy obsažené v zákoně o důchodovém pojištění je doba vyloučená zahrnuta do doby pojištění rozhodné pro přiznání nároku na dávku. Proto i v případě žalobce doba vyloučená v rozsahu 155 dnů odpovídající době v nemoci byla zahrnuta do doby pojištění žalobce. Doba vyloučená má význam v souladu s § 16 zákona o důchodovém pojištění pouze pro stanovení výše osobního vyměřovacího základu, kdy doby, ve kterých ze zákonem stanovených důvodů účastník pojištění nedosahoval plnohodnotných příjmů, není zahrnuta do výpočtu osobního vyměřovacího základu a nedochází tak k jeho snižování.

Tato námitka žalobce vychází evidentně z nepochopení právní úpravy. Tuto námitku shledal soud jako zcela nedůvodnou.

S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že ani jedna z uplatněných námitek žalobce nebyla shledána důvodnou. Podaná žaloba proto není důvodná, a soud ji tedy po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v rozsahu v žalobě uplatněných námitek ve výroku ad I. rozsudku podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Pro úplnost soud uvádí, že nepřikročil v souladu s § 52 s.ř.s. k dokazování žalobou napadeným rozhodnutím, prvostupňovým rozhodnutím a žalobcem uplatněnými námitkami, neboť tyto listiny byly součástí správního spisu, kterým se ve správním soudnictví dokazování neprovádí. Rovněž soud neprováděl důkaz Úmluvou, neboť jde o mezinárodní smlouvu publikovanou ve Sbírce zákonů, která je tedy postavena na roveň vnitrostátním právním předpisům, kterými se rovněž dokazování neprovádí. Dokladem o uznání vysokoškolského diplomu pak soud neprováděl dokazování pro nadbytečnost, neboť uznání vysokoškolského studia žalobce nebylo pro posouzení předmětné věci vůbec relevantní skutečností.

V souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. ve výroku ad II. rozsudku pak soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly a ani je nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních

u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 5. června 2017

Mgr. Václav Trajer v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová